

Gröna steg är mål som utgör steg på vägen mot miljömålet Levande skogar.

Gröna steg är steg på vägen mot miljömålet Levande skogar.

Det målet innebär att skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.

Avsikten är att de Gröna stegen ska göra miljömålsarbetet mer konkret och ge möjlighet att synliggöra mindre steg i rätt riktning. De ska också ge underlag för att analysera och utvärdera miljöarbetet. De Gröna stegen har valts ut för att de är relevanta och betydelsefulla för Levande skogar. De är också påverkbara för skogsägare och andra som är verksamma inom skogsbruket och de kan på så sätt motivera till att uppnå målen.

Vi som är verksamma inom skogssektorn har en viktig roll i miljömålsarbetet. Ansvaret för att nå det skogspolitiska miljömålet delas mellan stat och näringsliv, och vi kan alla bidra på olika sätt för att förbättra miljötilståndet.

Gröna steg med koppling till målbilder för god miljöhänsyn

Fyra av de Gröna stegen har tydlig koppling till målbilder för god miljöhänsyn. För att nå dessa Gröna stegen behöver vi förbättra miljöhänsynen vid olika skogsbruksåtgärder. Målbilderna kan ge stöd och vägledning för hur det kan gå till. Dessa Gröna steg riktar sig främst till skogsägare och alla som är verksamma inom skogsbruket.

1. Överfarter övervattendrag

Det Gröna steget innebär att planering och anläggning av överfarter över vattendrag vid terrängkörning följer målbilden för god miljöhänsyn så att:

- Andelen objekt med vattendrag utan skador till följd av körning med skogsmaskin ökar fram till 2025.
- Andelen överfarter över vattendrag utan skador vid avfart och påfarter ökar fram till 2025.

2. Kantzoner vid vatten

Det Gröna steget innebär att avgränsning av kantzoner vid vatten följer målbilderna för god miljöhänsyn så att:

- Andelen av strandlinjer där kantzon lämnats vid förnygringsavverkningar ökar fram till 2025. Medelbredden på lämnad kantzon vid förnygringsavverkning ökar fram till 2025.

3. Påverkan på kulturmiljöer

Det Gröna steget innebär att målbilder för god miljöhänsyn till kulturmiljöer följs så att:

- Andelen kända kulturlämningar utan skada eller grov skada vid förnygringsavverkning och efterföljande återväxtåtgärder ökar till minst 90 procent till år 2026.
- Andelen objekt där kända kulturlämningar märkts ut med kulturstubbar eller på annat tydligt sätt vid förnygringsavverkning ökar till minst 75 procent till år 2026.

4. Död ved

Det Gröna steget innebär att mängden död ved i skogslandskapet ökar genom att:

- Skogsbruksåtgärder anpassas och utförs enligt målbilder för god hänsyn till död ved så att mängden död ved ökar i samtliga landsdelar av olika trädslag och av olika grovlek.
- Den totala mängden död ved som skapas årligen ökar med 25 procent till år 2028. Mängden tillskapad död ved ökar i samtliga landsdelar och av olika trädslag.

Gröna steg som gäller mer övergripande i landskapet

För att nå de tre Gröna stegen om lövrik skog, gammal skog med särskild indikation på naturvärde samt utveckling av rönn, asp, sälg och ek (RASE) i ungskogar behöver vi utveckla arbetet på en mer övergripande nivå i skogslandskapet. Det handlar bland annat om att arbeta med frivilliga avsättningar, ökad variation i skogsskötseln och viltförvaltningen för att få balans mellan viltstammarnas storlek, fodertillgång och skadenivåer. Dessa Gröna steg riktar sig främst till skogsägare och alla som är verksamma inom skogsbruket och inom viltförvaltning.

5. Lövrik skog i olika åldersklasser

Det Gröna steget innebär att:

- Skogsbruksåtgärder och naturvårdande skötsel anpassas och utförs så att arealen äldre lövrik skog och arealen yngre lövrik skog i landet

ökar med 5 procent vardera till år 2028. Det Gröna steget avser en ökning både i norra och i södra Sverige.

Arealen lövrik skog i en viss åldersklass kan påverkas genom inväxning av skog från åldersklassen under. Arealen lövrik skog kan även påverkas genom anpassning av röjning och gallring samt på längre sikt vid förnygring av skog. Även överhållning av äldre lövrika skogar kan bidra till att öka andelen lövrik skog.

6. Gammal skog med särskild indikation på naturvärde

Det Gröna steget innebär att:

- Skogen förvaltas så att arealen gammal skog med särskild indikation på naturvärde ökar med 10 procent till år 2028.

Andelen gammal skog kan öka genom naturligt åldrande i skog som ingår i formellt skydd, frivilliga avsättningar eller hänsynsytor som lämnats vid avverkning. Den kan också öka genom överhållning och anpassad skogsskötsel. Andelen gammal skog med särskild indikation på naturvärde kan främst öka genom naturliga processer och naturvårdande skötsel.

7. Utveckling av vissa arter av lövträd (RASE)

Det gröna steget innebär att betetrycket från klövvilt begränsas och skogsbruksåtgärder i ungskogar planeras och utförs så att:

- Förekomsten ökar av antalet träd av rönn, asp, sälg och ek (RASE) per hektar med minst 10 procent till år 2026. Det gäller antalet stammar av RASE per hektar med gynnsam konkurrensstatus i bestånd som är 2-4 meter höga.
- Andelen av arealen ungskog där lövträd av rönn, asp, sälg och ek (RASE) har gynnsam konkurrensstatus ökar till minst 10 procent i Götaland, Svealand och södra Norrland samt till minst 5 procent i norra Norrland senast år 2026.

Samverkan inom ramen för viltförvaltningen är viktig för att klövviltpopulationerna ska anpassas efter fodertillgång och betesskador. Från skogsbrukets sida är det viktigt att välja för ståndorten lämpliga trädslag. Det är även viktigt att ta hänsyn till trädarterna vid ungskogsrojning och att lämna hänsynsträd vid avverkning.

Gröna steg som innebär fortsatt samverkan

För de fem avslutande Gröna stegen behöver vi ha en fortsatt samverkan för att ta fram underlag som kan ligga till grund för arbetet framöver. De utvalda områdena har stor betydelse för att nå Levande skogar. Dessa Gröna steg riktar sig i första hand till företag, myndigheter och organisationer som är verksamma inom skogen.

Fotograf Jenny Morgansson

8. Natur- och kulturmiljövårdande skötsel

Det Gröna steget innebär att:

- En nulägesanalys ska göras senast år 2024 för att sammanställa uppgifter om den natur- och kulturmiljövårdande skötsel som utförs. I analysen ingår även att beskriva behovet av natur- och kulturmiljövårdande skötsel.
- Efter att nulägesanalysen är genomförd är ett andra Grönt steg att sätta upp nationella/regionala målnivåer för utförande av natur- och kulturmiljövårdande skötselåtgärder. Målnivån tas fram senast år 2025.

9. Anpassad skötsel i skogar med kombinerade mål eller förstärkt hänsyn

Det Gröna steget innebär att:

- En nulägesanalys ska göras senast år 2024 för att sammanställa uppgifter om den anpassade skogsskötsel som genomförs i skogar med kombinerade mål eller förstärkt hänsyn. I analysen ingår att sammanställa kunskap om potential och behov samt nytta och konsekvenser av anpassad skötsel och förstärkt hänsyn.
- Efter att nulägesanalysen är genomförd är ett kommande Grönt steg att sätta upp nationella/regionala målnivåer för anpassad skötsel för kombinerade mål eller förstärkt hänsyn. Målnivåerna tas fram senast år 2025.

10. Kvalitet på frivilliga avsättningar

Det Gröna steget innebär att:

- Ett första Grönt steg för kvaliteten på frivilliga avsättningar är att göra en nulägesbeskrivning över områdenas tillstånd till år 2024.
- Ett andra Grönt steg är att på ett transparent sätt analysera och identifiera utvecklingsmöjligheter på en övergripande nivå vad gäller prioriteringar och urval av frivilliga avsättningar för att stärka värden på beståndsnivå, representativitet av skogstyper och funktionalitet på landskapsnivå till år 2025.
- Ett tredje Grönt steg är att respektive skogsägare fortsätter arbetet för att stärka värdena inom de frivilliga avsättningarna med utgångspunkt från utvecklingsmöjligheterna.

11. Tätortsnära skog

Det Gröna steget innebär att:

- Arealen produktiv skogsmark som undantagits från virkesproduktion eller som sköts med anpassad skötsel för kombinerade mål eller förstärkt hänsyn inom tätortsnära skog ökar till 2028.

12. Förbättrad status för arter

Det Gröna steget innebär att :

- Minst 5 av 20 utvalda skogslevande kvittensarter ska få förbättrad status till år 2030. Urval av kvittensarter görs senast till år 2024. För ingen av de utvalda arterna ska statusen försämrans.

Samverkansprocess

Levande skogar

"Skogen och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas"

Process

Förslagen till Gröna steg har tagits fram inom en bred samverkansprocess inom skogssektorn. Eftersom vi inte nått samsyn inom den processen har Skogsstyrelsen tagit fram ett reviderat förslag och fastställt det. Det reviderade förslaget som Skogsstyrelsen tagit fram bygger på de diskussioner som skett i samverkansgruppen samt svar vid remissförfarandet och andra inkomna synpunkter.

Uppföljning och fortsatt arbete

De Gröna stegen kan göra miljömålsarbetet i skogen mer konkret och ge möjlighet att synliggöra mindre steg i rätt riktning. De kommer att följas upp och kan på så sätt vara en del av underlagen för att analysera och utvärdera om miljöarbetet går i rätt riktning och i rätt takt. När vi nått de Gröna stegen kan nya steg sättas. Tillsammans kan vi då ta nya steg framåt!

Fotograf MostPhotos